

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1993 M. LIEPOS 21 D. NUTARIMO NR. 540 „DĖL VALSTYBINIO STUDIJŲ FONDO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO

DERINIMO PAŽYMA

Ministerijos, Vyriausybės įstaigos ir kt. organizacijos	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie priimtas, nepriimtas ir iš dalies nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija	<p>3. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. sausio 18 d. įsakymo Nr. 1V-15 „Dėl Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų nuostatų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ 2 punktu rekomenduojama valstybės institucijų ir įstaigų nuostatų projektų, kuriais siekiama suderinti nuostatus su pasikeitusiu šių institucijų ar įstaigų veiklos teisiniu reguliavimu, rengėjams peržiūrėti visą galiojančių nuostatų tekstą ir patikslinti jį vadovaujantis šiuo įsakymu patvirtintomis rekomendacijomis.</p> <p>Manome, kad šiuo metu galiojanti Nuostatų redakcija parengta ne pagal Rekomendacijas. Siūlome, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, įvertinti galimybę peržiūrėti visą galiojančią redakciją ir ją patikslinti. Priėmus sprendimą Nuostatus tikslinti pagal Rekomendacijas teikiame pavyzdžius tikslintinų Nuostatų punktų ar (ir) papunkčių:</p> <p>3.1. Siekiant vieningos nuostatų rengimo praktikos Nuostatus turėtų sudaryti Rekomendacijų 3 punkte nurodyti skyriai, tikslinant Nuostatus, siūlome atsisakyti perteklinių skyrių ir tikslinti skyrių pavadinimus.</p> <p>3.2. Rekomendacijų 4.2 papunktyje nustatyta, kad nuostatų „Bendrosios nuostatos“ skyriuje turi būti nurodoma institucijos teisinė forma – biudžetinė įstaiga – ir kiti duomenys apie instituciją – juridinio asmens kodas, kad turi sąskaitą banke, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu (jei institucija turi teisę jį naudoti) ir savo pavadinimu, savo simboliką (jei institucijai tokią pareigą nustato jos veiklą reglamentuojantys aukštesnės galios teisės aktai arba egzistuoja objektyvus poreikis turėti institucijos simboliką ir ją naudoti), institucijos buveinės adresas. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti tikslinami Nuostatų 2 ir 3 punktas, juos sujungiant ir nurodant</p>	<p>Atsižvelgta į visas pastabas, išskyrus:</p> <p>1) 3.7 pastaba. Pažymėtina, kad Fondo nuostatų 7.14 papunktis laiduoja švietimo, mokslo ir sporto ministrui teisę pavesti Fondui įgyvendinti <i>kitas aukštojo mokslo ir profesinio mokymo kokybei ir prieinamumui užtikrinti skirtas priemones</i>. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje, nustatančioje Fondo funkcijas, yra nurodoma, kad, be kita ko, Fondas <i>administruoja <...> aukštojo mokslo socialinės dimensijos plėtros priemonių įgyvendinimą, taip pat kitą finansinę paramą studentams</i>. Atsižvelgiant į tai, kad Mokslo ir studijų įstatyme Fondo funkcijos yra apibrėžiamos plačiai, nėra pagrindo teigti, kad <i>kita finansinė parama</i> negali apimti ir atskiru švietimo, mokslo ir sporto ministro pavedimu vykdomų priemonių;</p> <p>2) 3.10 pastaba. Manytina, kad atskiros Fondo nuostatų formuluotės vertintinos ne vien pagal jose vartojamus žodžius, tačiau ir pagal formuluotės turinį ir prasmę. Yra suprantamas Rekomendacijų 12.3.2 papunktyje keliamas tikslas įstaigų nuostatuose funkcijas aprašyti aiškiai, konkrečiai, vengiant abstrakčių terminų. Vis dėlto manytina, kad Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos</p>

<p>institucijos juridinio asmens kodą, buveinės adresą.</p> <p>3.3. Atsižvelgiant į Rekomendacijų 5 punktą, siūlome Nuostatų skyrių „Bendrosios nuostatos“ papildyti atskiru punktu, nurodant ministrui pavestą valdymo sritį (pavestos valdymo sritys), kurioje (kuriose) veikia įstaiga. Ministrui pavesta valdymo sritis (pavestos valdymo sritys) turi būti nurodyta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 23 d. nutarimu Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“. Patikslinus Nuostatus pagal minėtą Rekomendacijų punktą, reikėtų tikslinti ir Nuostatų 2 punktą, atsisakant dalies kurioje nurodyta, kad Valstybinis studijų fondas (toliau – Fondas) veikia švietimo, mokslo ir sporto ministrui pavestose švietimo valdymo srityje.</p> <p>3.4. Atkreipiame dėmesį į tai, kad Rekomendacijose nėra nustatyto reikalavimo institucijų nuostatuose nurodyti įstaigos paskirties ir vardyti teisės aktus, kuriais jos vadovaujasi savo veikloje. Atsižvelgiant į tai, atsisakyti Nuostatų 4 punkto.</p> <p>Priėmus sprendimą neatsisakyti minėto Nuostatų punkto ir vadovaujantis Rekomendacijų 7 punktu, Nuostatų 4 punkte siūlome nurodyti tik konkrečius, su Fondo veiklos sritimis susijusius, teisės aktus (Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymą ir pan.).</p> <p>Taip pat, atkreipiame dėmesį, kad Rekomendacijose taip pat nėra nustatyto reikalavimo institucijų nuostatuose nurodyti įstaigos veiklos uždavinių. Tikslinant Nuostatus siūlytume atsisakyti ir Nuostatų 6 punkto.</p> <p>3.5. Rekomendacijų 4.5 papunktyje nustatyta, kad institucijų nuostatuose „Bendrosios nuostatos“ skyriuje nurodomas šaltinis, kuriame skelbiami institucijos vieši pranešimai (institucijos interneto svetainė, socialinio bendravimo interneto svetainių „Facebook“, „Instagram“, „Twitter“ paskyra ir kt.). Atsižvelgiant į tai, Nuostatuose, atskiru punktu, turėtų būti pateikiamos nuorodos į Fondo interneto svetainę ir aktualius tinklalapius.</p> <p>3.6. Rekomendacijų 12.2 papunktyje nurodyta, kad, dėstant institucijos</p>	<p>pastabose minimi Fondo nuostatų 11.2, 11.4, 11.8 papunkčiai nėra abstraktūs ir vertinant minėtuose papunkčiuose numatytų funkcijų turinį akivaizdu, kad jos yra aiškos, konkrečios, apibrėžiančios pageidaujamą rezultatą, nėra vienkartinio pobūdžio. Rekomendacijose įvardytų „nepageidaujamų“ žodžių pakeitimas kitais, savo reikšme tapačiais žodžiais, niekaip nepakeistų aprašytos funkcijos esmės ir siekiamo rezultato, kai kuriais atvejais (antai atsisakant „pagal kompetenciją leidžia įsakymus“) netgi iškreiptų numatytos funkcijos esmę, taigi Rekomendacijose laidojamas aiškumas ir konkretumas nebūtų pasiektas.</p>
--	---

funkcijas, neturi būti perkeliama įstatymuose, reglamentuojančiuose ministrams pavestas valdymo sritis, institucijai nustatytos funkcijos, tačiau turi būti pateikiamos blanketinės nuorodos į tuos įstatymus (nurodant, kad institucija atlieka įstatymo, į kurį pateikiama blanketinė nuoroda, atitinkamame straipsnyje, straipsnio dalyje, jai nustatytas funkcijas). Atsižvelgdami į tai, kad Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje nustatytos Fondo funkcijos, tikslinant Nuostatų skyrių, kuriame įtvirtintos įstaigos funkcijos, siūlome funkcijas formuoti pateikiant blanketinę nuoroda į minėtą įstatymą ir atsisakyti papunkčių, kurie atkartoja įstatymu pavestas funkcijas (pvz.: 7.1 ir 7.131).

3.7. Rekomendacijų 12.1 papunktyje nurodyta, kad, dėstant institucijos funkcijas, funkcijų visuma turi kuo tiksliau ir išsamiau apibrėžti institucijos kompetenciją, o 12.5 papunktyje – kad turi būti siekiama pateikti baigtinį institucijai nustatytų funkcijų sąrašą. Atsižvelgiant į tai, siūlome įvertinti galimybę, atsisakyti Nuostatų 7.14 papunkčio.

3.8. Rekomendacijų 18.2 papunktyje nustatyta, kad dėstant institucijos teises, turi būti pateikiamos blanketinės nuorodos į aukštesnės galios teisės aktus, kurie institucijai suteikia specialias teises (nurodant, kad institucija turi teisės akte, į kurį pateikiama blanketinė nuoroda, jai nustatytas teises). Nuostatų III skyrius turėtų būti papildytas šiomis teisėmis, jei jos yra suteiktos.

3.9. Atkreipiame dėmesį, kad Rekomendacijų 19.3.2 papunktyje nustatytas reikalavimas, jog Vyriausybės įstaigos, ministerijos įstaigos nuostatuose turi būti nurodytos įstaigos vadovo ir jo pavaduotojo (pavaduotojų) skyrimo, atleidimo, pavadavimo tvarka, pavaldumas, atskaitomybė.

Atsižvelgiant į tai, siūlome tikslinti Nuostatų IV skyriaus 10 ir 12 punktus. Nuostatų 10 punkte papildomai nurodyti Fondo direktoriaus atleidimo, pavadavimo tvarką. Nuostatų 12 punkte - nurodyti Fondo direktoriaus pavaduotojo skyrimo, atleidimo, pavadavimo tvarką.

3.10. Vadovaujantis Rekomendacijų 12.3.2 papunkčiu, Nuostatais siekiamos įtvirtinti funkcijos turėtų būti suformuluotos kaip nuolatinio (tęstinio) pobūdžio

	<p>darbai (veiksmi), vengiant smulkių, vienkartinų darbų (veiksmų) vardijimo ir abstraktaus pobūdžio žodžių ar formuluočių (padeda, skatina, užtikrina, plėtoja, rūpinasi, dalyvauja rengiant, dalyvauja įgyvendinant, pagal kompetenciją ir pan.). Atsižvelgiant į tai, siūlome tikslinti Nuostatų 11.2, 11.4, 11.8 papunkčiuose nustatytas Fondo direktoriaus funkcijas – žodžius „užtikrina“, „pagal kompetenciją“ keisti konkrečiais, aiškių rezultatų rodančiais žodžiais ar žodžių junginiais (žodžiu „prižiūri“ ar pan.).</p> <p>3.11. Siūlytume vadovaujantis Rekomendacijų 19.4 papunkčiu, kuriame nurodyta, jog nurodant institucijos vadovo kompetenciją išvardijamos pagrindinės (o ne visos) jo funkcijos. Atsižvelgiant į tai, rekomenduojame atsisakyti Nuostatų 11.11 papunkčio.</p> <p>3.12. Rekomendacijų 19.6 papunktyje nustatytas reikalavimas institucijų nuostatų skyriuje „Institucijos veiklos organizavimas“ nurodyti vidaus auditą atliekančiu subjektu. Tikslinant Nuostatus turėtumėte minėtą skyrių papildyti šiuo punktu.</p> <p>3.13. Rekomendacijų 6 punkte nustatytas reikalavimas skyriuje „Bendrosios nuostatos“ nurodyti nuostatų keitimo tvarką. Atsižvelgiant į tai, kad Nuostatų 34 punkte nurodyta nuostatų keitimo tvarka, siūlytume Nuostatų 34 punktą perkelti į I skyrių „Bendrosios nuostatos“.</p>	
Lietuvos Respublikos finansų ministerija	<p>Nutarimo projektu siūloma didžiąją dalį Valstybinio studijų fondo (toliau – Fondas) valdybai nustatytų funkcijų pavesti atlikti Fondo direktoriui. Nutarimo projekto teikime trūksta aiškos ir pagrindžiančios argumentacijos, kodėl Fondo valdybos funkcijos turėtų būti perduotos Fondo direktoriui. Taip pat, panaikinus Fondo valdybos teisę priimti nutarimus dėl Fondo lėšų iš grąžinamų paskolų, palūkanų ir delspinigių, kitų nebiudžetinių lėšų naudojimo, kyla pagrįstų abejonių, dėl Fondo valdybos kaip kolegialaus valdymo organo veiklos funkcionalumo ir prasmingumo.</p>	<p>Siūlymas dalį šiuo metu Fondo valdybai pavestų funkcijų pavesti atlikti Fondo direktoriui teikiamas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 9 straipsnyje nustatytas biudžetinės įstaigos vadovo pareigas, įskaitant ir pareigą užtikrinti biudžetinės įstaigos racionalų ir taupų lėšų bei turto naudojimą. Pažymėtina, kad minėtu įstatymu būtent Fondo direktorius, o ne Fondo valdyba atsako už visų Fondo disponuojamų lėšų naudojimą. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu yra derinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo</p>

		Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projektas (Reg. Nr. 23-44(2)), kuriuo numatoma pakeisti minėtu nutarimu patvirtintą Valstybės remiamų paskolų studentams suteikimo, administravimo ir grąžinimo tvarkos aprašą, numatant, kad lėšas, kuriomis disponuoja Fondas, palūkanoms apmokėti paskirsto Fondo direktorius, o ne Fondo valdyba. Būtent su šiuo keitimu yra siejamas ir siūlomas Fondo nuostatų pakeitimas.
Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija	<p>Atsižvelgiant į tai, kad Projektu siekiama supaprastinti studentų projektinių veiklų apibūdinimą, siūloma vartoti apibendrinantį terminą <i>prioritetinės temos</i>, reiškiantį <u>mokslo ir studijų sistemai</u> aktualias prioritetines temas, kurias Švietimo, mokslo ir sporto ministerija nustatytų einamiesiems metams (Projekto 1.1 papunktis). Pažymėtina, kad šiuo metu galiojančių Valstybinio studijų fondo nuostatų (toliau – Nuostatai) redakcijoje aiškiai ir nedviprasmiškai kaip prioritetiniai išskiriami pilietiškumo projektai. Tai vienareikšmiškai patvirtina ir valstybės vykdomą politiką dėl pilietiškumo ugdymo (pvz., pilietinis ugdymas įtrauktas į formaliojo ir neformaliojo švietimo sistemą, siekiant nuo mažens ugdyti atsparumą, pilietiškumą ir patriotizmą; Seimas tvirtina pilietinio pasipriešinimo strategijas; inicijuojami teisės aktų pakeitimai, kurių tikslas – užtikrinti įvairių amžiaus grupių asmenų pilietiškumo ir patriotizmo ugdymą, ir t. t.).</p> <p>Pagal Projektu siūlomą reglamentavimą, prioritetinės temos būtų reikšmingos mokslui ir studijoms. Diskrecijos teisė nustatyti tokias temas suteikiama Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai. Atsižvelgiant į tai, kad, kaip minėta, pilietinis ugdymas yra valstybės prioritetas, turintis praktinę reikšmę ir naudą (pvz., 50 proc. visų stojančiųjų į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją sudaro asmenys, kurie vienokiu ar kitokiu būdu susiję su pilietine veikla (dalyvavo jaunųjų šaulių veikloje, atliko nuolatinę privalomąją karo tarnybą ir pan.)), siūlytume Projekto 1.1 papunktį (Nuostatų 5 punktą) išdėstyti taip: „5. Fondo veiklos tikslas – administruoti valstybės</p>	<p>Neatsižvelgta. Studentų projektų temų nustatymas yra švietimo, mokslo ir sporto ministro diskrecija, grindžiama Mokslo ir studijų įstatymo 63 straipsnio 9 dalimi. Siūlomu Fondo nuostatų pakeitimu, kuriuo atsisakoma konkrečių temų sričių įvardijimo, siekiama, kad finansuojami būtų tų sričių ir temų studentų projektai, kurie yra aktualiausi einamuoju metu. Administruojant šią paramos rūšį buvo pastebėta abejotina teikiamų projektų, kurie formaliai atitinka „pilietines, mokslines, verslumo, kūrybines ir sportines“ temas, kokybė, teikiami projektai, nors atitinka formalius reikalavimus, abejonių kelia jų aktualumas ir siekiamo rezultato poreikis. Todėl siūlomu pakeitimu siekiama suteikti švietimo, mokslo ir sporto ministrui diskreciją nustatant konkrečias tuo metu aktualias temas, siejant jas su einamuoju metu aktualia valstybės ir švietimo sistemos kryptimi. Atkreiptinas ypatingas dėmesys, kad siūlomas pakeitimas neužkerta kelio švietimo, mokslo ir sporto ministrui kaip prioritetines temas einamaisiais metais nustatyti ir temas, susijusias su pilietiškumo ir patriotiškumo ugdymu. Atsižvelgiant į šiuos argumentus, į siūlymą neatsižvelgta.</p>

	<p>paskolas, valstybės remiamas paskolas studentams ir mokiniams, kurie mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programas, aukštojo mokslo socialinės dimensijos plėtros priemonių įgyvendinimą, kitą finansinę paramą studentams ir profesiniam mokymui vykdyti, lėšas studentų pilietiškumą ir patriotizmą ugdantiems, pilietiniams, moksliniams, verslumo, kūrybiniais ir sportiniams Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos einamiesiems metams nustatytų mokslo ir studijų sistemai aktualių prioritetinių temų (toliau – prioritetinės temos) projektams vykdyti, įgyvendinti kitas aukštojo mokslo ir profesinio mokymo kokybei ir prieinamumui užtikrinti skirtas priemones.“</p> <p>Pritarus siūlymui dėl pilietiškumą ir patriotizmą ugdančių projektų įtvirtinimo kaip prioritetinių be papildomo nustatymo, atitinkamai patikslinti Projekto 1.3 ir 1.10 papunkčius.</p>	
Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	<p>Valstybinio studijų fondo nuostatuose (toliau – nuostatai), siekiant supaprastinti studentų projektinių veiklų apibūdinimą, siūloma vartoti apibendrinantį terminą prioritetinės temos, reiškiantį mokslo ir studijų sistemai aktualias prioritetines temas, kurias Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija nustatytų einamiesiems metams. Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu galiojanti formuluotė išskiria projektų tipus – pilietiniai, moksliniai, verslumo, kūrybiniai ir sportiniai. Suteikus Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai galimybę kiekvienais einamaisiais metais nustatyti prioritetines temas galima situacija, kai pvz. kūrybiniai projektai galimai nebūtų laikomi prioritetu.</p> <p>Siūlome Nutarimo projekte suformuluoti pagrindinius principus ir procedūras, kaip šios prioritetinės temos būtų nustatomos.</p>	<p>Neatsižvelgta, žr. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos pastabą. Taip pat pažymime, kad Fondo nuostatų paskirtis ir tikslas nėra nustatyti kriterijus, principus ir procedūras, kaip ir kokiems studentų projektams turi būti skiriama parama. Pažymėtina, kad tai yra švietimo, mokslo ir sporto ministro diskrecija, todėl minėti klausimai sprendžiami švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu.</p>